

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zaradi jutrnjega praznika izide prihodnji list v sredo.

O položnji vzhodnjih stvari.

Močno se menda motijo oni, ki upajo miru iz tega, da se je Angleška udala s podpisati ruske terjatve. Rusija ne bode za kak košček papirja, protokol imenovan, celo svojo veliko močno vojsko, ki jo je s tolicimi stroški na mejo Rumunije postavila in jo tako skrbno z vsem potrebnim previdela, kar meni nič tebi nič domov poslala. „Pol. Corr.“ se namreč piše, da bode Rusija, ako se vse njene terjatve izpolnijo, še odškodovanja terjala za svoje trude in stroške. Ker pa Turčija ne more z denarjem plačati, kaj bode Rusija zahtevala? Najprej popolno odpravo pariškega traktata, kateri je uže tako ves luknjičav, zlasti vsled pristopa Anglije k ruskemu protokolu. Če pa se uniči pariška pogodba, katera nalaga evropskim vlastim še neke dolžnosti za ohranjenje stvari, kakor so, potem še le prav Rusija lahko reši vzhodnje vprašanje popolnem v slovanskem smislu.

Po tem tacem moremo misliti, da se nikakor ne bližamo še koncu, temuč stvari so še le v drugem aktu, prava velika igra se stoprav počne. Ruska diplomacija si varna tla pripravlja, išče si pravnega priznanja, ki ga ima uže v stvari samej, tudi na papirji. Pač nas njena velika obzirnost, počasnost previdnost in natančna preračunljivost časi nestrpne dela. Ali misliti moramo po vseh vspehih njenih, da natanko ve in zna ta ruska diplomacija, kaj dela; da se neče prenehliti, a da ima gotov cilj pred očmi in cilj Slovanstvu ugoden. In počasi ter pazno narejena

stvar ima vedno večjo stalnost, nego hitra in prenehljena. V tem pa se situacija in faktorji izpreminjajo od dne do dne ter teško je povedati ali prorokovati, kaj nas še vse čaka. Svetovni mir gotovo da ne.

To dokazujejo tudi turški dogovori s Črno goru. Uže prihodnjo sredo 21. t. m. izteče premirje mej turško in črnogorsko vojsko. A v Carigradu nečejo Turki dovoliti terjatev, katere stavljajo Črnogorci. Ti pa ne popuščajo. Videti je, da miru ne bode in potem je Rusija še bolj prisiljena precej s spomladjo dano svojo moskovsko besedo rešiti. Poslednje poročilo nam sicer javlja, da je črnogorski knez še privolil iz svoje zemlje poslati živeža turškej tvrdnjava Nikšić, ki bi se mu morala sicer od lakote udati, ali mi dvomimo, da bi to pomenjalo mir. Črnogorci pač le zavlačevajo kakor Rusi in kadar pride pomlad, poknila bode zopet puška — kljubu vsem protokolom in nosovom, katere ruska diplomacija obeta raznim sovražnikom velikega Slovanstva.

Izpoznavmo jih, nemškutarje.

Iz Ljubljane 16. marca. [Iv. dop.]

Prečitavši včerajšnji članek v „Slov. Narodu“, ki govori o silnej revščini in o gospodarskem propadu po Dolenjskem, in prejšnji dopis iz Notranjskega o istej žalostnej razmeri, mislil sem, da bodo v tem, ako bode treba poiskati sredstev za pomoč, ki mora v istini hitra biti, — da bodo v tem jedini in složni naši sodeželani, naj si bode uže privrženci te ali one stranke. Pa motil sem se misleč, da oni ki nosijo vedno besede humaniteta, liberalismus in Bog ve koliko modernih puhlih izrazov v svojih sicer tako

umazanih vrstah, — čutijo v istini, kaj je humaniteta, da priskočijo, kadar je treba pomagati; — Bog varuj, oni vprašajo prej po političnej in narodnej konfesiji, vprašajo kedo je, ali je naroden, ali ga narodnjak priporoča — in potem, kadar izvedo, da vsega tega nič ni na ubozem prosilcu, potem mu sunejo kaj — svetu pa pripovedujejo: evo mi dejansko zastopamo humaniteto. Taki so, kakor smrdljivi poljski židje, ki le onemu privoščijo grizljaj kruha, ki nosi kaftan, kakor oni. Grde prikazni, ostudne figure so res ti naši židje! Puhli in ošabni, in grozno sebični so, in taki se kažejo povsod. Le pogledjte jih! Komaj je počil glas, naj se pomaga ubogim trpečim Notranjcem in Dolenjcem, komaj je „Slov. Narod“ prinesel prvi poziv na pomoč, uže porabi glasilo naših „človekoljubnih, intelligentnih, pravičnih in Bog zna kakošnih“ nemškutarjev „Laib. Tagbl.“, ki v enomer le hujskajo in denuncirajo zoper to, kar je narodno, — za priliko, ter se ponorčuje po svoje, t. j. neumno, kakor edino zna „der dumme Kerl von Laibach“, z ubogimi trpini in sorjaki našimi, češ, da jesti nemajo kaj, za papeža bodo pa le denarje nabirali. Kakor je prisiljen, neslan in neumen ta „nemški witz“, vendar dovolj odkriva, kaj je humaniteta in pravičnost nemška. Heine pravi nekd v svojih „popotnih podobah“: „einen deutschen Hund muss man so lange prügeln, bis er windelweich geschlagen ist; er will gründlich behandelt sein, denn er ist eben ein deutscher Hund“, in Heine je dobro poznal psičke in pse, — in pa vse, ne samo nemške. „Gründlich“ so pa vsi, ne samo psi nemški. „Gründlich“ so po svojej aroganci, nestrpljivosti, in brezsrčnosti, surovej brez-

Listek.

Kralj Samo in njegovo kraljestvo.

Ko so se Slovenci proti konci šestega in v začetku sedmega stoletja začeli osvobojevati tujega, posebno avarskega jarma, bivali so v velikem delu današnje Avstrije, mej rekami Reno in Donavo in adrijskim morjem na eni strani: Longobardi, Bavarci, Alemani . . . tedaj nemška plemena; na drugi strani pa v nekdanji Panoniji in Noriki: Avari in Slovenci, (planinski Slovani, Gorotani).

Tem plemenom na zahodu, bila je mogočna in vedno rastoča država Frankov, na jugoizhodu pa stara rimsko-byzantinska država, ki se je bila sicer uže takrat na bodoči razpad pripravljala, ali vendar se še precej krepko proti novim naseljencem iz severa branila. V sredi mej tema velikima državama, osnovala so se takrat zlasti tri manjše (longobardska, bavarska in slovanska), katerih obstanek in

razvoj nij bil niti mogočni in rastoči frankovski državi po volji, niti oslabei byzantinski. Zato vidimo na eni strani frankovsko moč poprijeti ofenzivo in polagoma segati po zemljah današnje Avstrije; na drugi strani pa poprimajo Byzantinci defenzivo, da bi se vsaj na njihove stroške in na njihovi meji nove države ne napravljale.

Ali kljubu tem nakanam frankovskim in byzantinskim, so se vendar vsaj za nekoliko časa ustanovile in obdržale države zgoraj omenjenih plemen, izmej katerih je najimenitnejša, ker najdalje trajajoča, Bavarska postala. Vjvodi Bavarske so svojo samostojnost naproti Frankom obdržali, ne more se tudi trditi, da bi Franki istoplemene Bavarce z orožjem podvreči skušali, ker bili so njim itak jez proti navalom izhodnih plemen, posebno proti takrat še pod oblastjo Avarov stoječih Slovencev.

Na severu od planinskih Slovanov, bili so uže zdavnaj v današnji Češki itd. ob Labi, Odri in Visli Slovani naseljeni, ki so deloma

gotovo tudi bili pod oblastjo Avarov, katerih so se, kakor Slovencev Avari posluževali kot ščit v svojih enomernih bojih in napadih na vse strani.

Avari so bili takrat narod močan, ker so imeli Slované še v svoji moči, bili bi mogli ustanoviti novo Atilovo državo; da je osnovali niso, imamo se najbolj njih lastni osodi in pa temu zahvaliti, da niso bili narod poljedelski, ki ostane tam, kjer se je naselil, ampak narod bojaželen in ropajoč, iz enega kraja v drugega plenujoč. Vse je takrat veliko trpelo od teh divjakov, največ pa mirni Slovani, dokler se niso z njimi boja privadili, ter se toliko ohrabрили, da so bili v stanu svojim tlačiteljem v bran postaviti se, ter jih končno premagati.

Tudi po nepretrganih bojih so se Avari sami oslabili, dasi so Slované rabili kot sprednje bojnike in so sami večidel le takrat postavili se v bojne rajde, kadar so Slovani bili uže onemogli ali pa premagani.

obzirnosti. Norčujejo se iz ubozih, lakoto trpečih ljudi — in to samo zato, ker niso njihove vrste rodú, njihove vrste govora. Zapravnimo si ta slučaj, zapišimo si dobro v spomin. Koristila nam bode vselej, v javnem in privatnem življenji, koristilo nam bode, ako si to v prihodnjih dnevih živo pred oči stavimo. Humaniteta, pravica — in resnicoljubje — pri vas ga nij, nikdar ga nij bilo, in v oči vas bije istinitost, ako trdite, da ste le v enem slučaju varovali humaniteto.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 16. marca. [Izv. dop.]

V današnji seji je g. dr. Vošnjak interpeliral g. justičnega ministra o stvari, katero je tudi „Slovenski Narod“ uže objavil iz breškega okraja. Vprašal je namreč, ali je znano g. ministru, da se v nekaterih okrajih graške deželne nadsodnije pošiljajo notarji kot sodnijski komisarji zlasti k eksekutivnim cenitvam kmetskih gruntov zaradi zaostalih davkov, po čem se stroški znatno povečajo, da so včasih višji od celega zneska zaostalih davkov? in ali je ministra volja skrbeti, da se ne delajo po tacem ravnanji nepotrebni stroški uže tako ubogim zarubljenim kmetom? (Celo interpelacijo prinesemo po stenografičnih por. Ur.)

Delovanje državnega zbora se zdaj suče po večjem okoli vladnih železničnih predlogov. V poslednji seji se je trgovinskemu ministru posrečilo, da sta bila dva taka predloga, namreč nakup železnice braunauške na gornje-avstrijskem za državo in posojilo 1 milijona gold. iz državne kase železnici praško-dukski, v drugem branji z malo večino sprejeta, ker so Rusinci, ki so pri enem prejšnjih vprašanj svojo mameluško naturo zatajili in proti vladi glasovali, zdaj spet skesano prišlo vladi na pomoč. Denes pa je tretje branje in le za malo glasov utegne biti razločka, da se morda še vržeta oba predloga.

G. Pfeifer je izvoljen v odsek za reformo direktnih davkov, ker je eden ud zaradi bolehnosti izstopil in je za to mesto klub desnega centra imel nasvetovati novega uda.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. marca.

V državnem zboru je poslanec Skene rekel mej družim, ko je govoril o sa-

niranji železnic, te besede: „Težavno finančno stanje, v katero smo zabredli, zakrivila je največ vlada. Jaz moram svoje obžalovanje izreči, da vlada še vedno nij k spoznanju prišla, v kako strašnem finančnem stanju smo.“

Magjarski sodci so zavrgli Miletičovo pritožbo zoper nadaljni zapor njegov in tako bode srbski rodoljub še dalje trpel v ječi za svoj narod.

Vnanje države.

Ignatiev je potoval v London še le potem, ko mu je 15. t. m. lord Derby neka poročila poslal.

Rumunija se s porto še vedno slabo razumeje. Knez Karol občuje pismeno s sultanom kakor suveren s suverenom, a ne kot vazal. — Nek nov telegram poroča, da boče Rusija Rumuniji vzeti en kos zemlje ob Besarabiji, pa jo odškodovati pri Gjurjevu in z otoci na Donavi. Najbrž pa je to le od Rusije sovražnih ljudij iznajdeno strašilo za Rumunce.

Nemški državni zbor v Berlinu se posvetuje o budgetu. Bismark je uže trikrat govoril. V enem teh govorov je razžalil pomorskega ministra Stoscha, za to je ta odstopil. To pa nij cesarju in Moltkeju prav, tedaj si prizadevajo Stoscha pregovoriti, naj ostane še minister.

Dopisi.

Iz Zagreba 16. marca. [Izv. dop.]

Te dni se vršijo v Zagrebu dopolnilne volitve v občinski zbor. Udeležba mora se imenovati v razmeri volilcev imajočih volilno pravo dokaj slaba. Tako se je izbora za I. volilni okraj dne 13. t. m. v III. volilnem razredu udeležilo izmed 600 volilcev samo 153, da si je bila agitacija nekoliko dni pred volitvijo še precej živahna. Za ta razred je postavila skupščina volilcev 4 kandidate, od kojih pa nobeden nij prodrl; razen te hodile so okoli še štiri druge kandidatne listine in prav karakteristično je za naše današnje razmere, da tudi izmed teh nij bila nobena sama za sebe podedonosna, ampak iz poslednjih dobili smo „mixtum compositum“, ter so bili z večino glasov izvoljeni: Bothe, Božurič, Kocijan in Metelka.

Izbiri tega razreda so gotovo največje važnosti, ker nanj spada srednji stalež meščanstva, obsegajoč merodajno večino prebivalstva. Vendar pa krivo sodijo tisti, ki izid te volitve pripisujejo preobračanju političnih nazorov, temu je najeklatantniji dokaz, ka je vlovil dr. Frank, lastnik opozicijskega lista „Agr. Presse“ in

glava nasprotnikov sedanjega političnega sistema, samo 7 glasov. Pač pa neka druga zadeva loči meščane v različne tabore, to je napravljeno vodovoda, ki je od sedanjega občinskega zastopa prelinirano na 248.000 glđ. Za današnje slabe čase zdi se nekaterim to podvzetje preobčutljivo za davkoplačevalce, in nasprotovanje proti izpeljavi vodovoda pripomoglo je zgoraj omenjenim izvoljencem do zmage. — Nihče ne dvomi, da se za zboljšanje zdravstvenih razmer, ki so v našem mestu zelo nepovoljne, mora nekaj storiti. Po novjših statističnih izkazih umrje v Zagrebu od 1000 prebivalcev na leto 44 oseb, kar je res nekaj nenavadnega, ker po mestih z največjo umrljivostjo ne presega število umrlih nikjer povprečnega stavka od 4%; tej veliki umrljivosti treba je pomagati in zdravniki svetujejo v prvi vrsti pribavo zdrave neokužene vode. To tedaj jedni mislijo doseči z napravo vodovoda, drugi pa mislijo, da bi začasno zadostovali dobri studenci, kojih naj bi se napravilo na različnih prikladnih prostorih kakih 10—12, gradnja vodovoda pa naj bi se le še takrat začela, ko bode enkrat konec sedanje krize. Ta stranka je torej dobila pri volitvi III. razreda večino in v kratkem se bo pokazalo, ako bode mogla s svojimi nazori v občinskem zastopu prodrati.

Dne 14. t. m. bila je volitev II. razreda za I. volilni okraj; od 627 volilcev udeležilo se je izbora 242 volilcev, ter so bili izvoljeni Ivan Ventčina in St. Suhin. Včeraj volil je I. razred I. volilnega okraja, ter so dobili večino: Iv. grof Buratti, Vatr. Egersdorfer in Em. Priester. O izidu volitev za II. volilni okraj vam hočem prihodnjič pisati.

Domače stvari.

— (Denes) je v tukajšnji čitalnici ob 11. uri dopoldne ta predpust poslednje znanstveno popularno slovensko čitanje na korist narodne šole. Predaval bode slikar g. Ivan Franke o umetnosti v domačem življenji.

— (Slovensko gledališče.) G. Kocelj, vodja slovenskega odra, ima denes zvečer benefico, in se bode igrala Schillerjeva drama „Kovarstvo in ljubezen“. Nadejati se smemo, da bode slovensko občinstvo pripoznalo marljivost gosp. beneficijanta, in da ga bode za njegov trud, ki ga je kot vodja imel celo sezijo, odškodovalo z obilnim obiskom.

V tem bednem času se je Slovanom prikazala rešilna zvezda, katera bi jih bila takrat gotovo za vselej rešila njih žalostnega stanja, ako bi ne bila tako kmalu ugasnila, in ako bi bila Slovanom sreča od nekdaj uže milejša.

Fredegar, zgodovinar frankovski (c. 48.) pravi: „Leta 622. prišel je nek Samo, rojen Frankon iz „Senogago“, v zvezi z drugimi trgovci k Slovanom, ki se jim tudi Vendi pravi, po trgovini, ti so se ravno takrat začeli proti Avarom vzdigovati. Uže v starih časih so Avari rabili Vende kot takozvane Befulce, tako da, kadar so Avari šli v boj proti kateremu ljudstvu, so se sami postavili pred tabor, Vendi pa so se bojevali morali. Ako so Vendi zmagali, stopali so Avari naprej, da bi plenili; ako so pa bili Vendi premagani, zbrali so si na Avare naslonjeni novih močij. Zato so jim Avari pravili Befulci, ker so pred njimi hodili v bitve in dvojni boj prestali. Vsako leto so prišli Avari k Slovanom, da so pri njih prezimili, mej tem so živeli z ženami in hčera Slovanov.

Otroci iz te zveze rojeni so se vzdignili zoper Avare in Samo je spremil slovensko vojsko v bitvo, ter pokazal svojo hrabrost na čudovit način. Množina Avarov padla je pod mečem Vendov. Ti so Sama izvolili za svojega kralja in Samo je vladal 35 let srečno, dvanaest slovenskih žen rodilo mu je dvaindvajset sinov in petindvajset hčera. Zarad nekega uboja in ropa, katerega so Vendi na frankovskih trgovcih zakrivali, poslal je Dagobert Syharija k Samu in ko ta nij hotel prava razsoditi, žugal je Syharij: Da mora Samo z vsem svojim ljudstvom Dagobertu podložen biti. „Zemlja, katero imamo in mi smo Dagobertovi, pa samo pod tem pogojem,“ odgovori Samo, „ako hoče z nami prijateljstvo ohraniti.“ „Kristijani, hlapci božji,“ reče Syharij, „ne morejo s psi v prijateljstvu živeti.“ „Ako smo psi, smemo vas grizti,“ odgovori Samo in zapodi Syharija. Dagobert je kmalu začel boj. Longobardi so od juga napadli zemljo Slovanov, Alemani pod vojvodo Erodobertom so na onem mestu, kjer so v deželo vdrl

Vende, premogli, Franki pa so bili v tridnevnej bitvi pri Vogastgradu (630) pobiti, in od tega časa so Vendi večkrat napadli Turingijo in Frankovsko.“

Tako nam Fredegar poroča o Samu in njegovem slovenskem kraljestvu. Po Fredegarju je Samo frankovski trgovec iz „Senogago“ (kje da bi ta kraj „Senogago“ bil, se ne da določiti); drugi vir, sicer mnogo poznejši, (knjiga, ki govori o pokristjanjenju gorotanskih Slovanov, Slovencev), pravi, da je Samo gorotanski Slovan, torej Slovenec. In tako si viri o Samovej osebi in domovini nasprotujejo. Tudi se ne da določiti, kje se ima Vogastgrad iskati, sedanji izvedenci so o tem različnih mislij. Nemški in češki držijo se Fredegarja, drugi pa, posebno Slovenci, imajo Sama za gorotanskega Slovana, torej Slovenca.

Prvi torej iščejo Vogastgrad in Samovo kraljestvo na severu Donave, v današnji Češki; (Palacky čita Togastiburg, današnji Tugost, Taus v Češki). Drugi, ki hočejo v šta-

— (Umrli) je te dni v Ljubljani lovski nadporočnik Lauridon. Svoje dni je poskušal prestaviti „felddienst“ na slovenski jezik. Ranji je bil rododolenjec, star 36 let.

— (Ljubljanski porotniki) za prihodnjo porotno sesijo so: Šapla Anton, pos. iz Šturije; Kavčič Jernej, pos. iz Medvodi; Prašnikar Alojzij, posestnik iz Mekin; Mayer Emerih, kupec iz Ljubljane; Dekleva Alojzij, posestnik iz Postojne; Kovač Fr., kupec iz Loža; Omersa Fr., kupec iz Kranja; grof Bolza Julij, ces. kr. stotnik iz Ljubljane; Urbanc Anton, pos. iz Zadrage; Rajakovič Fr., hraniln. uradnik iz Ljubljane; Strel Viljelm pos. iz Ljubljane; Fischer V. F. in Jamšek Janez, kupca iz Ljubljane; baron Zois Alfons, pos. iz Želeč; Matijan Jakob, pek iz Ljubljane; baron Lazarini Kajetan, c. k. obrst in pos. iz Mlina; Olivčič Fr., posestnik iz Berda; Kapš Jak., zlatar iz Ljubljane; Hrovat Jan. pos. iz Ljubljane; Košir Fortunat, kmetovalec iz Podjelše; Bürger Leopold, kupec iz Ljubljane; Bulovec Janez, kupec iz Radolice; Draxler Matej, župan iz Kopače; Ložar Janez, župan iz Terzina; Dimnik Janez, pos. iz Ljubljane; Germovnik Janez, pos. iz Vodice; Juh Fr., pos. iz Litije; Kunstel Fr., gostilničar iz Radolice; Aubel Anton, pos. iz Ljubljane; Krašovic J., pos. iz Nove vasi; Meden J., pos. iz Begunj; Vrhovec Janez, hišni pos. iz Ljubljane; Vernik Tomaž, hišni posestnik iz Ljubljane; Preželj France, posestnik iz Srednje vasi; Dimnik France, posestnik iz Spodnje Šiške; Zweier Jurij, posestnik iz Preske. Namestniki pa so: Kobilca Jakob, Pardubski France, Slapničar Janez, Dolenc Jožef, Prohinar Jan, Alfarei Jan., Reichmann Jožef, Žitnik Jarnej, vsi ti poslednji iz Ljubljane.

— (Iz Šmartina) pri Litiji se nam piše: 10. t. m. je bila pri nas občinska volitev. Izvoljen je za župana Frid. Knuth, doma tam iz Meklenburga, ki je uže od „jega dni“ tukaj, pa še zdaj misli, da je ženska, kadar slovenski govori. Ob sebi se umeje, da bo uradoval nemški. Za občinske svetovalce pa so voljeni Karl Raunicher (t. j. Ravnikar), velik prijatelj litijskega protekcijskega otroka, dalje kmeta Lovše iz Vel. Kostrelnice in Miha Zupančič iz Podroja, ki baje še pisati ne znata.

— (Vabilo) k javnemu občnemu zboru političnega društva „Sloga“, ki bode v nedeljo 18. t. m. pri Rebku blizu Ajdovštine. Začetek točno ob 3. uri po polu dne. Ker je

občni zbor javen in se bodo razpravljale tako važne točke, je želeli, da se ga vdeleži prav mnogo vseh Slovencev, posebno pa iz bližnjega Krasa in Solkanske doline.

— (Nesreča) pripetila se je v Lenasijem vrtu v Solkanu pri presajenju jednega drevesa. Jama namreč, v katero se je imelo drevo položiti, je bila preozka, vsled česar je bilo treba jo razširiti. Jeden delavec skočivši v jamo začne komaj grebsti, ko se drevo v jamo zgrudi in reveža tako potlači, da je še isti večer umrl.

— (Volka ustrelili) so 10. t. m. pri sv. Jurju na južnej železnici.

— (Hudo ranjen) je 11. t. m. bil Janez Skobej, delavec v Trbovljah na železnici, pri kateri konji vagone vlačijo.

— (Dva človeka zgorela) sta 11. t. m. blizu Ljubna, ker je nekdo hlev užgal tako, da sta oba hlapca storila strašno smrt v ognju!

— (Konjsko meso) so začeli v Mariboru prodajati in uživati. Prvi tukajšnji konjski mesar je g. Peter Kriegseis, ter ima svojo mesnico pri sv. Magdaleni v Franc-Jožefovi ulici šte. 21. Zdrave debele konje dobro plačuje.

— (Požar.) Pogoreli so popolnoma v Placarovski vasi blizu Ptuja 3 kmetje in 1 želarkinja vdova. Le malo obleke so rešili in nekatere druge reči; nekateri še si celo živine in eden tudi vozov nij mogel oteti, ker je v enem hipu bilo vse v ognju! Škoda znaša 10.000 gld. Le hitrej pomoči od vseh strani se je zahvaliti, da še več sosednih hramov nij pogorelo; tudi 2 mali brizgalnici ste temu nekoli pomagale. Ali prašaj: kako je nesreča nastala? 13letni fantič je zvečer za sosednim hramom iz stare pištole streljal. Ali pa je fantič sam uzrok onej strašnej nesreči, ali njegovi starši krivi, ki otroku vse prepuščajo in še njegovo svojevoljo zagovarjajo — to naj Bog presodi! Da se pomilovanja vrednim nesrečnejšem vsaj za nekaj časa pomoč podeli in njihove solze pobrišejo, se je hitro sestavil odbor onim v pomoč; nabralo se je po celej fari in mej pogorelce razdelilo blizu 60 mernikov zrnja, 80 funtov zabele, mesa, pšena, itd. Tudi les za stavljenje hramov se je ubogim revežem na dostih krajih obljubil! Da se enaka nesreča s streljanjem ne bi ponavljala, se je pri zboru ostro sklenilo, da se streljanje, posebno o velikonočnih praznikih po srenjskih predstojnikih naj ostro zabrani — pa tudi se

je odločilo, naj se za celo faro napravi večja brizgalnica, da bi bila hitra in izdatna pomoč, ako bi kedaj take žalostne pomoči bilo zopet treba.

— (Hudobnost ali nevednost oficijalne „Laib. Ztg.“) Naša uradna tetka „Laib. Ztg.“, ki se tudi včasih z mogočnim „wir“ spravi na dementiranje in zabavljanje zoper slovensko narodno stranko in rada striže Slovanom sovražne članke iz družih listov, prinaša v petek notico o preranej smrti mlade in lepe tukajšnje gospe baronice L. roj. Sch. Pri tem poročilu pravi do besede: „Der unbittliche Tod hat gestern in ebenso unvermittelte als bedauerliche Weise ein neues Opfer entführt.“ Ker je pokojna gospa umrla z detetom vred pri porodu, sodili so včeraj neki ljudje po Ljubljani, bravši ono v „Laib. Ztg.“, da hoče biti oni čudni izraz „unvermittelt“ hudobna pika na zdravniku, ki je bil pri porodujoči bolnici pred smrtjo. Ali mi menimo, da nimajo prav, kajti precej naprej se v dotičnej notici čita zopet: „eine junge, vor kaum dreiviertel Jahren vor dem Traualtare gestandene Frau“. To kaže, da tam spredaj nij merjeno na zdravnika, češ, da je on uže prestar in preneroden in torej „smrti kriv“ ali „vermittler“, temuč oficijozni pisci „Laibacherice“ pišejo le barbaričen nemšk jezik, gramatike jim manjka. In to je dan denes, ko visoko razviti nemški jezik uže vsacega pisalca, če ima kolkaj talenta, sam nosi, neodpušljivo, posebno pa če ignoranca in napačno upotrebljevanje nerazumljenih besedij more tako razlaganje prouzročevati, kakor smo ga obžalovaje tu slišali. To v obrambo redakterjev „L. Ztg.“

Narodno-gospodarske stvari.

Našim gospodarjem!

Francoski minister za poljedelstvo je po vsej francoskej državi ob kraji gozdov, ob potih, vrtih itd. zaukazal tablice nabiti s naslednjimi napisi: Jež se živi od miš, polžev in črvov, sploh od živalij, ki gospodarstvo močno škodujejo. Ne ubijajte ježa! — Hrastača (krota) uniči vsako uro 20 do 30 žažek. Ne ubijajte hrastače! — Krt neprenehoma žre črve, bramore, ličinke, zaželke vsake vrste; v njegovem želodci se nij še nikdar našlo nič od kake rastline; on koristi več, nego škoduje. Ne ubijajte krta! — Hrošč (keber) in beli črv sta smrtna sovražnika kmetijstva. Hrošč znese 60 do 100 jajc, iz katerih se zležejo naprvo črvi, potem pa zopet hrošči, ki vse zelenje požró. Pobijajte hrošče! — Ne pobijajte tičev. Zaželke škodijo vsako leto vsakemu okraju za več milijonov frankov. Samo tiči se zmagovito bojujejo proti njim, kajti žró gosenice in so važni pomočniki kmetu. Otroci, ne jemajte jajčic iz tičjih gnezd!

Dobro bi pač bilo, ko bi se tudi pri nas taki napisi nastavili. Otroke naj se v šoli učijo, posebno zdaj spomladi o teh prijateljih in sovražnikih kmetijstva; kajti gotovo so posebno tiči povsod bolje varovani, nego pri nas, ko si poredni otroci hudobno igrajo z gnezdji, pobijajo tičja jajca in mlade, in jeseni love stare tiče. Podučujte vi, katerim je odgoja mladine, olika prostega ljudstva izročena! — k.

Umrli v Ljubljani

od 9. do 15. marca:

G. Antonija Maršalek, soproga krojaškega mojstra in hišnega posestnika, v judovski ulici št. 244, za oslabiljenjem pljuč. — Gospod Ivan Tušek, c. kr. gimn. profesor, na bregu št. 122 za oslabiljenjem srca. — Jos. Šušteršič, dninar, star 32 let, v bolnišnici za obistro boleznijo. — Jože Hočevar, otrok prižigalca, star 8 dni za slabost. — Jozefa Pavšek, zidarjev otrok, star 1 leto 14 dnij, v kurjeji vasi šte. 29, za kašljem. — Val. Oblak, delavec, 54 let, za srčno napako. — Jožef Stern, gostač, 60 let, za prehlajenjem. — Jurij Pipan, mes. pom., 48 let, za pljuč-

jerskem Voitsbergu najti stari (Vogastisburg) Vogestisgrad, imajo Sama za Slovence in njegovo kraljestvo stavlja v današnjo Štajersko, Kranjsko, Koroško in del Tirolske, tedaj mej Slovence.

Tretje mnenje o Samu, ki pa ima zdaj še najmanje privržencev, zastopajo oni, ki imajo Sama za mitično osebo. (Mej drugimi tudi prof. Fasching, v programu mariborske realke 1872.)

Kar se prvih dveh vprašanj tiče, namreč: Ali je Samo Frank ali Slovan, oziroma Slovenec? In kje je bila glavna moč Samove države, ali na severu Donave ali na jugu v planinskih deželah? To bodo zgodovinarji težko določili. Gotovo je toliko, da so za Samovih časov Slovani na severu in jugu, osvobodivši se avarskega hlapčevanja, zjedini se v jedno slovansko narodno zavezo, kakor njih najdemo tudi pri germanskih plemenih, da so bili na potu ustanoviti veliko slovansko dr-

žavo, katero je Samo res v kratkem času okolo 630. leta ustanovil, ki je pa po Samovej smrti l. ta 662 zopet razpadla.

Kaj je uzrok temu naglemu razpadu Samove slovanske države, je težko določiti, gotovo ga ne smemo le v državi samej iskati, katerej je morda manjkalo pravega vodjo; ampak glavni uzrok je, da se je vedno proti izhodu razširjala frankovska moč.

Kakor uže rečeno, nij bilo niti Frankom niti Byzantinom na korist, da bi v sredi mej njimi katera druga mogočna država izrastla, in taka mogočna država bi bila postala slovanska, posebno ko so se na jugu pridružili še Hrvati in Srbi ter takrat uže skoro poslovenjeni Bulgari; za to vidimo z združenimi močmi Byzantince in Franke po slovanskih deželah segati, katere so postale pa plen mlade, mogočno se razvijajoče frankovske države, ki še na zadnje niti izrodici stare Romae nij prizanašala.

nico. — Urša Kumel, mitarjeva udova, 58 let, za pljučnico. — Karolina Stofolsky, fir. kom. h., 41 let, in Viktor Lauridon, c. kr. višji častnik 7 lov. bat, 36 let, oba za jetiko. — Valentin Anžén, mizar, star 60 let, v bolnišnici, za splošno vodenico. — Marija Marela, delavska soproga, stara 51 let, v bolnišnici, za vnetjem reberne mrene. — Ivan Pirik, trgovec, star 48 let, na kongresnem trgu št. 12, za oslabljenjem pljuč. — Gospodu baronu Leuzendorfu otrok moškega spola, v gospodski ulici št. 10, v sili krščen, mrtev rojen. — Gospa baronovka Julija Leuzendorf, za božjastjo in eklampsijo. — Marjeta Kuklja, marketenderica, na Pol anah št. 44, za naduho

Dunajska borza 17. marca.

Enotni drž. dolg v bankovcih	64	gld.	25	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68	"	50	"
Zlata renta	76	"	95	"
1860 drž. posojilo	109	"	75	"
Akcije narodne banke	824	"	—	"
Kredite akcije	152	"	80	"
London	122	"	20	"
Napol.	9	"	75 1/2	"
C. k. cekini	5	"	75	"
Srebro	111	"	30	"
Državne marke	60	"	—	"

Graške špiritne drože

dobivajo se vsak dan sveže (frišne) v prodajalnicah steklenega blaga gosp. **Franca Kolmana** na glavnem trgu št. 236 iz prijaznosti do (378—30) **A. Schneiderja.**
Menj ko pol kilograma (1 funt) se ne prodaje.

Anton Lipuš,

stolar v Ljubljani,
v Hrenovej hiši šte. 3, streliščne ulice,
se priporoča za izdelavanje stolov, rorastih in slamnatih, potem vrtnih stolov, kakor tudi za vsake vrste v njegovo stroko spadajoče poprave, ter zagotavlja, da bode svoje p. n. naročnike vsestransko zadovoljil. (61—1)

Rudolf Kirbisch,

sladničar,
v Ljubljani, kongresni trg.
priporoča fine in lepe torte v različnih oblikah in fine pinse.
Vse naročbe od zunaj se prav urno izvršujejo. Tam se tudi vsak dan dobivajo frišni rumenjaki. (60—1)

Hram na oddajo

v Obrežji blizu Središča, hišna številka 74, s ciglom pokrit, tri hiše za stanovanje, velika kuhinja in shramba, od spodaj velika pivnica za 100 štartinjakov, nad hišo tla za zrnje; 1 šta a za 4 konje, 1 pa za 4 krave, 6 svinjskih hegov, posebej še mala pivnica, vendar brez druge zemlje. Hram je pri veliki cesti in je posebno primeren za kupčijo z vinom ali zrnjem. Ceno in plačilne pogoje pové lastnik
(62—1) **Vincenc Terstenjak.**

Zaloga hišnega orodja Fr. Doberleta in H. Harischa

v Ljubljani,
v frančiškanskej ulici št. 8 in na dunajski cesti št. 79.

Največja zaloga hišnega orodja,

izdelanega navadno lepo, kakor tudi najbogatejše okinčanega.
ZALOGA
domačih in inozemskih snovi za mobilije, zagrnjal, rolleaux za okna, prtov za mize, koltrov za postelje, kakor tudi preprog.
Prevzemata tudi tapetiranje sob in okinčanje celih stanovanj, hotelov, kopelj, kancelij itd. itd.
Ceniki in naris posiljajo se na zahtevanje zastonj, ravno tako oddaje se hišno orodje ali sploh pošiljatev za plačilo na obroke. (248—20)
Cene so kar najmože nizke.

Karmelitanski melisovec
iz Benedk.
1 originalna steklenica 25 kr.
Jedino pravi le pri
Gabriel Piccoli,
(53—41)
Lekarju na dunajski cesti v Ljubljani.

Knjiga, **60 natisov** doživela, vendar ne po-ki je potrebuje nikakega priporočanja, to je pač najboljši dokaz, kako je dobra. Za bolnike, ki se hočejo le izvrstnega zdravljenja za pridobitje svojega zdravja posluževati, je taka knjiga dvojne vrednosti in jamči zato, da se ne misli z novimi zdravili na njegovem telesu eksperimentirati, kakor se to večkrat zgodi. — Od imenitne, 500 strani velike knjige: „Dr. Airy's Naturheilmethoden“ je izšel že 60. natis. Tisec in tisoč se ima zahvaliti za svoje zdravje načinu zdravljenja, ki je v tej knjigi popisan; o tem pričajo mnogobrojna, zraven tiskana spričevala. Nihče naj dakle ne zamudi, kupi si to izvrstno, popularno-medicinsko delo, ki stane 60 kr. a. v., prav kmalu v bližnji knjigarni, ali pa naj si jo proti vpslanju 12 pism. mark po 5 kr. dá poslati od Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig, katera poprej, ako se to zahteva, pošlje 100 strani dolg iztisek iz nje franko, v pregled. (330—£)

0 pravem

Wilhelmovem

antiartritičnem antirevmatičnem

kri čistilnem čaji

imamo več glasov, in priobčujemo jih nekaj tukaj, da se morejo bralci orijentirati.

Dr. Rust je v javnem zboru o tem zdravilu rekel: „Wilhelmov kri čistilni čaj zasluži ime ljudskega zdravila, ker vsako leto tisoč dokazov svojega srečnega uplivanja pri revmatičnih in protinskih boleznih daje — zdravilo, h katerem se bogatin in revež enako rada zatečeta, in katero najznamenitejši zdravniki priporočajo.“ — Dr. Röder je pisal v „Med. Wochenschrift“ 1871: „Wilhelmov kri čistilni čaj je po medicinskih zakonih jako dobro narejena zmes taci rastlinskih snovi, ki specifično uplivajo na serozna obličanja kože, v katere se vsled motenja ali nehalnega soglasja mej elektriciteto v atmosferi in koži bolečina kaže in večkrat do neznoznosti raste.“ — Dvorni svetnik in prof. Oppolzer je na kliniki pri postelji protinskega bolnika dejal: „Wilhelmov kri čistilni čaj zasluži večjo pozornost, ker je več bolnikov, katerim sem na njih zahtevanje rabo dovolil, hvalilo njegov učinek.“ (393—5)

Pred ponarejanjem in prevaranjem se svari.

Pri nakupu naj p. n. občinstvo gleda natanko na mojo varstveno marko in firmo, ki se vidi na vsakem paketu zunaj, da se ne more ponarejati.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistilni čaj se dobiva le iz prve mejnarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega kri čistilnega čaja v Neunkirchnu pri Dunaji ali pa v mojih zalogah, zaznamovanih po časnikih.

Eden paket, v 8 dozah, po predpisu zdravnika pripravljen, z naukom rabljenja v različnih jezicah 1 gold., posebe za kolek in zavoj 10 kr.

V priročnost p. n. občinstva se Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistilni čaj tudi dobiva pri mojih gospodih jemalcih

v Ljubljani: **Peter Lassnik,**

v Postojni: Jos. Kupferschmidt, lekar; v Zagrebu: Sig. Mittlbach, lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in F. Rauscher; v Korminu: Hermes Codolini, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Gradci: J. Burgleitner, lekar; v Guttaringu: S. Vatterl; v Hermagoru: Jos. M. Richter, lekar; v Karlovcu: A. E. Katkič, lekar; v Celovcu: Karel Klemenčič; v Kranji: Karel Šavnik, lekar; v Mariboru: Alojzi Kvandest; v Metliki: Alfred Matter, lekar; v Mozirji: Ivan Tribuč; v Ptujem: C. Girod, lekar; v Rudolfovcu: Dom. Rizzoli, lekar; v Samoboru: F. Schwarz, lekar; v Trbižu: Alojzi v. Prean, lekar; v Trstu: J. Seravalle, lekar; v Beljaku: Math. Fürst; v Varaždinu: Dr. A. Halter, lekar; v slov. Bistrici: Ivan Janos, lekar; v slov. Gradci: Jos. Kaligarič, lekar.

Prsne in pljučne bolezni

naj bodo kakoršne hoté, ozdravijo se najgotovejše z

Wilhelmovim snežniškim zeliščnim alopom,

ki je po zdravniških pravilih narejen od

Franca Wilhelma, lekarja v Neunkirchnu.

Ta sok se je na izredno ugoden način skazal proti boleznim v vratu in prsih, gripi, hripavosti, kašlju in náhodu. Veliko kupovalcev zagotavlja, da edino njemu se imajo zahvaliti za prijetno spanje. Posebno dober je ta sok kot varstvo pri meglah in ostrem vremenu.

Ker je jako prijetnega okusa, je otrokom koristen, na pljučah bolnim ljudem pa potreben; pevcem in govornikom potreben proti nečistemu glasu ali celo hripavosti.

Da je to res, kažejo mnoga spričala. — V dokaz navajam sledeča priznavalna pisma:

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu.

Béronie, pošta Königstadt, 28. februarja 1876.

Prisrčno hvalo Vašemu blagorodju, da ste mi poslali Vaš Wilhelmov snežniški zeliščni alop, čutim, da mi je ta alop pri mojej pljučnej bolezni dobro storil, prosim Vas torej, da mi še 2 flaši Wilhelmovega snežniškega zeliščnega alopa po poštne povzetji pošljete. Z vsem spoštovanjem Vaš hvaležni

Franz Kozelka, učitelj.

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu.

Boskovic, 2. junija 1876.

Uljudno prosim, da mi s poštne obratom, kakor vzdajnič, dve flaši Wilhelmovega snežniškega zeliščnega alopa, tega izvrstnega zdravila, pošljete; moji zelo bolnej ženi je tako pomagal, da ga če še naprej rabiti. Priporočevaje se z visokim spoštovanjem
Moric Saxl.

Oni p. n. kupovalci, ki moj izvrstni snežniški zeliščni alop, ki ga uže od leta 1855 napravljam, pravega dobiti želé, naj vselej jasno zahtevajo

Wilhelmov snežniški zeliščni alop.

Poduk rabljenja se vsaki flaši pridá.

Zapečaten originalna flaša stane 1 gold. 25 kr. in se vedno frišen dobiva pri narejalcu samem

Fr. Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu,
Nižje Avstrijsko.

Zadelovanje se računa na 20 kr.

Pravi Wilhelmov snežniški zeliščni alop se dobiva tudi le pravi pri mojih gospodih jemalcih

v Ljubljani: **Peter Lassnik,**

v Postojni: J. A. Kupferschmidt, lekar; v Zagrebu: Sig. Mittlbach, lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in F. Rauscher; v Gradci: Wend. Trunko, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Kranji: Karel Šavnik, lekar; v Mariboru: Alojzi Kvandest; v Rudolfovcu: Dom. Rizzoli, lekar; v Trbižu: Alojzi v. Prean, lekar; v Trstu: C. Zanetti, lekar; v Beljaku: Ferd. Scholz, lekar.